

**Muğla Büyükşehir Belediyesi İklim Değişikliği Yerel
Taraflar Konferansı**

ADİL GEÇİŞ Programı Çerçeve Sunumu

**Hazırlayan: Prof. Dr. Mustafa Kemal Bayırbağ
MUPA Yönetim Kurulu Üyesi**

Bilgilendirme

Bu sunum İklim Değişikliği Yerel Taraflar Konferansı'nda sunulmak üzere, **Muğla Planlama Ajansı** Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Mustafa Kemal Bayırbağ tarafından hazırlanan **Adil Geçiş Programına** ilişkin **yerel politika çerçevesini** ortaya koymak amacıyla hazırlanmış **bilgilendirici bir çerçeve sunumudur**.

Sunum, Muğla'nın yerel ihtiyaçlarına ve potansiyellerine dayanan çok aktörlü ve çok düzeyli **strateji**, **aksiyon** ve **söylemler** önerirken; aynı zamanda **adalet temelli dönüşümün** söylem, strateji ve eylem boyutlarını içeren kapsamlı bir **referans çerçevesi** niteliği taşır.

YAKLAŞIM

Adil Geçişe nasıl bakmalı:

- **Politika hedefli kavram:** İklim, enerji, kaynaklar ve ekonomi üzerine söylem çerçevesi
- **Benzer/kardeş kavramlar:** Sürdürülebilirlik, dayanıklılık, kalkınma, yeşil geçiş/dijital geçiş vs.
- **Perspektif ve ilkeler önemli:** Gelecek odaklı, kamu otoritesine sorumluluk, adalet, kaynak ve refah yönetimi

Muğla'da Geleceğe Adil Geçiş

Politika Çerçevemiz:

- Muğla ve Türkiye'nin ihtiyaç ve öncelikleriyle uyumlu, iklimle sınırlı kalmayan genişletilmiş bir çerçeveye sahip ve Dünya Kenti vizyonunu benimseyen bir yaklaşım.
- Hazır bir gelecek yok / Bizim yaptıklarımızla şekillenecek.
- Geleceğe Adil Geçiş / Adil Geleceğin İnşası için:
 - Aşağıdan Yukarıya Yaklaşım: Dönüşüm sürecinin yerelden başlatılarak toplumsal katılım ve yerel öncelikler doğrultusunda inşa edilmesi.
 - Odaklanmış Eylem: Coğrafi önceliklere ve proje temelli müdahalelere dayalı, hedefli ve etkili aksiyonların hayata geçirilmesi.

Adil Geçiş için Genişletilmiş Politika ve İlke erevesi

- 1) Kırılğanlık/risk/maliyetleri azaltan
- 2) Refahı/faydaları/olanakları artıran
- 3) Planlı/Öngörülebilirliğı artıran
- 4) Yerel yönetimlerin rolünü artıran
- 5) Hizmette fayda-maliyeti hakça bölüřtüren
- 6) Mevcut eřitsizliklere müdahale eden
- 7) Gelecek/potansiyel eřitsizliklerin önünü alan

SÖYLEM 1: ÖNCE MUĞLA

YEREL KAYNAKLARA DAYANMA/ARTIRMA STRATEJİLERİ:

- 1) Öz-yeterliliği/yerliliği artırma önerisi:** Belediyelerin özkaynaklarını artırma/işletme; Yerel sektörler/imkanlar arası tamamlayıcılığı/işbirliğini artırma (Tarım-Turizm)
- 2) Yerel üreticiyi ayakta tutma önerisi:** Pansiyon destek programı; Gübre destek programı; Hayvancılık destekleri
- 3) Yeni (potansiyeli olan) kaynak üretimi/girişim alanları önerisi:** Muğla'ya özgü-Stratonikea Antik Kenti
- 4) Yerinde çözüm geliştirme önerisi:** Kaynak/çözümleri yörede arama.

SÖYLEM 2: DAYANIKLILIK

YEREL İKTİSADİ DAYANIKLILIĞI/KAPASİTEYİ ARTIRMA STRATEJİLERİ:

- 1) Temiz/güvenilir yatırım/kaynak çekme önerisi:** Dışarıdan kontrollü yatırım çekme, uluslararası kuruluşlardan destek/kredi, ulusal programlar.
- 2) Küçük yerel üretici/girişimci için sermayeye erişim maliyetini azaltma önerisi:** Bağlantı kurma ve bilgi maliyetini azaltma, ABİGEM örneği
- 3) Yaşam maliyetlerini düşürme/dengeleme önerisi:** Gıda, konut, su/altyapı, ulaşım
- 4) Mevcut sektörleri dönüştürme (Yeşil Dönüşüm) önerisi**

SÖYLEM 3: ÇÖZÜMCÜLÜK

KOLEKTİF SORUN ÇÖZME KAPASİTESİNİ ARTIRMA STRATEJİLERİ:

- 1) MUPA: Kurumsal planlama birikiminin inşası önerisi**
- 2) Muğla'da politika süreçlerine katılımın güçlendirilmesi önerisi:**
Kurumlarla protokoller, ilçe belediyeleri ile etkin işbirliği, düzenli halk buluşmaları
- 3) Muğla Büyükşehir Belediyesinin kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi önerisi: MUSKİ, Kent Yönetim Merkezi**

SÖYLEM 3: ÇÖZÜMCÜLÜK

KOLEKTİF SORUN ÇÖZME KAPASİTESİNİ ARTIRMA STRATEJİLERİ:

4) İlde AR-GE/Dönüşüm kapasitesinin inşası önerisi:

- MSKÜ (Teknokent) işbirliği
- Doğal Kaynak Kullanımında verimlilik, koruma ve adalet: su, orman, tarımsal arazi (toprak), deniz (su, ulaşım, balıkçılık, turizm, enerji-dalgalar), maden (mermer atıklarının değerlendirilmesi), güneş.

5) Halkın dönüşüm ve gelecek bilincinin güçlendirilmesi önerisi

SÖYLEM 4: AKDENİZİN KALBI

MUĞLA'nın COĞRAFİ BİR MERKEZ OLARAK KURGULANMASI YÖNELİK STRATEJİLER

- 1) Muğla'nın Güney Ege Bölgesi'ndeki iktisadi/işlevsel konumunu güçlendirme ve tamamlayıcılık önerisi:** Muğla-Denizli üretim koridoru, büyükşehir belediyeleri ve odalar arası işbirliği / sektörel tamamlayıcılık, tarımsal sanayi, ihracat limanı.
- 2) Muğla'nın Akdeniz kentleri ile iktisadi işbirliği önerisi:** Ortak turizm rotası/deniz koridorları ve turizm koridorları kurmak

SÖYLEM 4: AKDENİZİN KALBI

MUĞLA'nın COĞRAFİ BİR MERKEZ OLARAK KURGULANMASI YÖNELİK STRATEJİLER

3) Geo-stratejik kurgu önerisi: Ege, Doğu Akdeniz, Kıbrıs ve Batı Akdeniz (İtalya, Fransa, İspanya) ekseninde; Akdeniz Havzası'nı ekolojik ve iktisadi bir bütün olarak ele alan bütüncül bir bölgesel konumlandırma yaklaşımı.

4) Liman inşa/genişletme, havalimanlarına dair iyileştirme ve yollar önerisi: Türkiye mekansal strateji planı ile uyum içinde (bölgesel erişilebilirlik)

SÖYLEM 5: COĞRAFİ ADALET

ADİL GEÇİŞ İÇİN COĞRAFİ MÜDAHALE STRATEJİLERİ (AKSİYON PLANI İÇİN COĞRAFİ ÇERÇEVE):

1) Müdahale/Projelere yönelik bölgeleme önerisi:

a) Adil Geçiş için Acil Müdahale/Önleme Bölgeleri/Noktaları:

- Bodrum'da nüfus/yerleşme yoğunluğu kontrolü: Başka ilçelere yönlendirme
- Marmaris, Kavaklıdere, Seydikemer, Köyceğiz, Ula

SÖYLEM 5: COĞRAFİ ADALET

ADİL GEÇİŞ İÇİN COĞRAFİ MÜDAHALE STRATEJİLERİ (AKSİYON PLANI İÇİN COĞRAFİ ÇERÇEVE):

b) Adil Geçiş için Tetikleyici/Katalizör Proje Bölgeleri/Noktaları (sinir düğümleri)

c) Adil Geçiş için Korunacak; Geliştirilecek; Dönüştürülecek Bölgeler/Noktalar

SÖYLEM 5: COĞRAFİ ADALET

ADİL GEÇİŞ İÇİN COĞRAFİ MÜDAHALE STRATEJİLERİ (AKSİYON PLANI İÇİN COĞRAFİ ÇERÇEVE):

- 2) Gelişmiş-Az gelişmiş ilçe gruplamaları önerisi:** Birbirini tamamlayacak şekilde tasarlanmış, sektörel yapılar ve ulaşım altyapısı üzerinden entegrasyonu hedefleyen ‘Muğla İçi Koridorlar’ yaklaşımı (kıyıdan iç kesimlere uzanan dikey bağlantılarla).

SÖYLEM 5: COĞRAFİ ADALET

ADİL GEÇİŞ İÇİN COĞRAFİ MÜDAHALE STRATEJİLERİ (AKSİYON PLANI İÇİN COĞRAFİ ÇERÇEVE):

3) Muğlalı (ve ziyaretçiler için) mekansal erişilebilirliğin artırılması önerisi:

- a) Temiz ve erişilebilir ulaşımın yaygınlaştırılması: Belediye otobüslerinin hat ve kapasite artırımıyla daha sürdürülebilir ve uygun maliyetli ulaşım imkânlarının sağlanması.
- b) Kıyıların kamusal erişilebilirliğinin artırılması: Yeni halk plajlarının açılması ve kiralanan kıyı alanlarından elde edilen gelirlerin kamusal plaj altyapısına yönlendirilmesi.

TEŞEKKÜRLER

Mupa Muğla

muğla-planlama-ajansı

MupaMugla

mupamugla